

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS VA'ESCHANAN • MAAMAR 3

ביאור ואתחנן

Uma explicação de “E supliquei” (Vaetchanan)

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzhak

LikuteiTorah.com

A PARASHÁ CHASSÍDICA

likuteitorah.com/pt/likutei-torah/vaeschanan/3/

1 ביאור ואתחנן

Uma explicação de “E roguei” (Vaetchanan).

2 הנה ענין בא”י [ברוך אתה ה'] שכברוך שאמר שהוא ענין ובטובו מחדש כו'. כי הנה שם הוי' הוא באצילות

Ora, o assunto de “Bendito és Tu, Havayá” em Baruch She'amar é o assunto de “E em Sua bondade Ele renova”, etc. Pois o Nome Havayá está no Mundo de Atsilut (Emanação),

והנה מחכמה ואילך הוא בחינת השתלשלות משא”כ החכמה מאין מצא שלא בבחי' השתלשלות כי יש פרסא המפסיק בין חכמה לכתר (וע' בזהר פרשה נח)

e, de Chochmá (sabedoria) em diante, trata-se do nível da cadeia descendente dos mundos (hish-talshelut); Chochmá, porém, “é encontrada a partir do nada (ayin)”, não pelo processo da hishtalshelut, pois há uma parsa (partição) que separa Chochmá de Kéter (a Coroa) (e veja no Zohar, Parshas Noach)

(דס”ה א') ובמ”ש בביאור ע”פ כי ביום הזה יכפר בפרשת אחרי וכל זה אחר הצמצום ומקום פנוי כו' (65a), e no que está escrito na explicação sobre o versículo “Pois neste dia ele fará expiação”, em Parshas Acharei. E tudo isso ocorre após o tsimtsum (contração) e o espaço vazio, etc.

וע' בסש”ב [בספר של בינונים] ח”ב [חלק ב'] פ”ט בהג”ה [בהגהה] שעל ידי זה משתנה השפע למהות אחר ולא בבחי' השתלשלות עילה ועלול שמחכמה ולמטה כו'

E veja Sefer Shel Beinonim [o Tanya], Parte II, capítulo 9, na nota: por meio disso, o fluxo (shefa) se transforma em outra essência, e não pelo processo de uma cadeia (hishtalshelut) de causa e efeito, como ocorre de Chochmá para baixo, etc.

ולכן נקרא החכמה לגבי הכתר יש מאין וזהו ענין ובטובו מחדש ממש יש מאין והיינו ע”י יו”ד דשם הוי' שהוא בחי' הפרסא כו'

Portanto, Chochmá, em relação a Kéter, é chamada “algo a partir do nada” (yesh me'ayin). E este é o assunto de “E em Sua bondade Ele renova”: verdadeiramente algo a partir do nada. Isto é, por meio do yud do Nome Havayá, que é o nível da parsa, etc.

(ע' [עיינ] מק"מ [מקדש מלך] שם שפ"י דפרסא היינו מוחא סתימאה וי"ל [ויש לומר] דהיינו קרומא דאתחפייא על מו"ס [מוחא סתימאה] דאתכסייא האי ח"ס [חכמה סתימאה] בההוא קרומא ע"כ נק' הקרומא פרסא.

(Veja o Mikdash Melech ali, que explica que a parsa é Mocha Stima'ah (o cérebro oculto). E pode-se dizer que isso significa a membrana que se estende sobre Mocha Stima'ah, pois esta Chochmá oculta é coberta por aquela membrana; por isso, a membrana é chamada parsa.

וגם פ"י שם עוד בחי' פרסא שלמעלה גם ממו"ס [ממוחא סתימאה] גם בפרדס שער הצחצחות פ"ו פ"י דהפרסא היינו הכתר בעצמו כו' וזהו דהיו"ד דשם הוי' הוא בחינת הפרסא כי היו"ד וקוצו הוא חכמה וכתר)

Ele também explica ali outro nível de parsa, situado ainda acima de Mocha Stima'ah. Também no Pardes, Shaar HaTzachtzachs, capítulo 6, explica-se que a parsa é o próprio Kéter, etc. E este é [o significado de] o yud do Nome Havayá ser o nível da parsa: pois o yud e sua ponta (kots) são Chochmá e Kéter.)

וזהו ענין זרע ברך הוי' שממשיכים גילוי שם הוי' למטה דהיינו מלמעלה מהשתלשלות והיינו על ידי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בירורי רפ"ח ניצוצין בתפלה שהוא בחי' העלאת מ"ן [מיינ נוקבין] ויצעקו אל ה' כו'

E este é o assunto de “a descendência que Havayá abençoou”: eles atraem a revelação do Nome Havayá para baixo, isto é, de acima da hishtalshelut. E isso se dá por meio de um despertar de baixo (itaruta deletata): as elevações (birurim) das 288 centelhas na oração, que constituem o nível de elevar mayin nukvin (águas femininas), [como em] “E clamaram a Havayá”, etc.

וכן העשייה דמעשה המצות קלף התפילין כו' הם בירורי רפ"ח ועי"ז נמשך מ"ד [מיינ דוכרין] משרשו מח"ס [מחכמה סתימאה].

Assim também, a fabricação envolvida no cumprimento das mitsvot — o pergaminho dos tefilin etc. — constitui refinamentos dos 288; e, por meio disso, são atraídas de sua raiz, da Chochmá oculta, águas masculinas (mayin duchrin).

והנה ענין ברכת המצות הוא המשכת אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לפני אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] ולכן הוא עובר לעשייתו. והמשכה זו שרשה מבחי' שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם

Ora, o assunto da bênção sobre as mitsvot é a atração de um despertar do alto (isarusa dileila) antes do despertar de baixo; por isso, ela é [recitada] “antes de sua realização” (over la'asiyasan). Essa atração tem sua raiz em um nível que o despertar de baixo não alcança,

וזהו שהברכות תקנו אותם החכמים שהם עיני העדה בחי עיניך יונים והוא ע"ד מ"ש בע"ח [בעץ חיים]

(שער א"א פ"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד])

e é por isso que as bênçãos foram instituídas pelos Sábios, que são “os olhos da congregação”, o nível de “teus olhos são pombas”. Isso corresponde ao que está escrito em Etz Chaim (Shaar Arich Anpin, capítulo 14):

שע"י הסתכלו או"א [אבא ואימא] או זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] בא"א או הסתכלות א"א בהם נמשך אליהם כח הזווג כ"י והענין כי הזווג דמ"י [דמ"יין נוקבין] ומ"ד [ומ"יין דוכרין] הוא רק באצילות לבד

que, por meio do olhar de Abá e Imá (Chochmá e Biná), ou de Zeir Anpin e Nukvá, para Arich Anpin, ou do olhar de Arich Anpin para eles, o poder da união (zivug) é atraído até eles etc. A explicação é que a união das águas femininas (mayin nukvin) e das águas masculinas (mayin duchrin) ocorre somente em Atsilut;

אבל למעלה מאצ"י שם היחוד בבחי' הסתכלות לבד מפני שממקום גבוה כ"כ [כל כך] א"א להיות הגילוי רק ע"י בחי' ראיה לבד (וכמ"ש בסוף ביאור הכלילי עינים)

mas, acima de Atsilut, a união ocorre somente por meio do olhar, pois, de um lugar tão elevado, a revelação só pode acontecer através da visão (como está escrito no fim da explicação sobre “Vermelho de olhos”).

ובחי' הסתכלות זו שנמשך ההארה ממצחא דעתיקא לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] הוא גורם יחוד מ"י [מ"יין נוקבין] ומ"ד [ומ"יין דוכרין] דזו"נ [דזעיר אנפין ונוקבא] כי להיות היחוד הוא ע"י המשכת המוחין חחלה

E esse olhar, por meio do qual a irradiação é atraída da testa de Atika para Zeir Anpin e Nukvá, provoca a união de mayin nukvin e mayin duchrin de Zeir Anpin e Nukvá; pois a união ocorre primeiro por meio da atração do intelecto (mochin),

כמו עד"מ למטה הקטן אינו מוליד לפי שאין לו דעת שהמוחין שלו הם בקטנות ואינן בשלימות וכשנעשה גדול ומתחזקין המוחין שלו ונגדלים

como, por exemplo, no plano inferior: um menor não procria porque não possui Daat (conhecimento), pois seu intelecto está em um estado de pequenez e não é completo; quando se torna adulto e seu intelecto se fortalece e amadurece,

אזי יש בו כח ההולדה וכך עד"מ יחוד עליון הוא ע"י המשכת מוחין עליונים לאו"א [לאבא ואימא] וזו"נ

[וזהיר אנפין ונוקבא]

então ele possui a capacidade de procriar. Assim também, por exemplo, a união superna ocorre por meio da atração do intelecto superno para Abá e Imá e para Zeir Anpin e Nukvá.

וזה נמשך בהם ע"י ההסתכלות דא"א שע"י נמשך בהם הארה גדולה כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שם ובמ"מ

מסכת זיווג או"א [אבא ואימא] לכן ע"י נמשך בהם הכח לזיווג כו'

E isso é atraído para eles por meio do olhar de Arich Anpin, pois, por meio disso, uma grande iluminação é atraída para eles, como está escrito em Etz Chaim, ali, e em Mishnas Chassidim, Trata-do Zivug Abba ve-Imma; por isso, por meio disso, é atraído para eles o poder para a união, etc.

ולכן עד"ז תקנו חכמים שנק' עיני העדה את ברכת המצות שהוא המשכת הכח להיות אתעדל"ת

[אתערותא דלתתא] ואתעדל"ת [אתערותא דלעילא] שע"י מעשה המצות

Portanto, de modo semelhante, os Sábios, chamados “os olhos da congregação”, instituíram a bênção sobre as mitsvot, que consiste na atração do poder para que haja o despertar de baixo e o despertar do alto que vêm por meio da prática das mitsvot,

שהם בחי' מ"ן [מ"ן נוקבין] ומ"ד [ומ"ן דוכרין] שיש במעשה המצוה והמשכה זו דהברכ' היא מבחי' עיני

העדה דוקא שיש בכחם להמשיך בחי' הסתכלות דעתיקא בזו"נ [בזהיר אנפין ונוקבא] שהוא הכח לזיווג מ"ן

[מ"ן נוקבין] ומ"ד [ומ"ן דוכרין]

que são os mayin nukvin e mayin duchrin presentes na prática da mitsvá. E essa atração da bênção provém especificamente do nível de “os olhos da congregação”, que têm o poder de atrair o olhar de Atika para Zeir Anpin e Nukvá; esse é o poder para a união de mayin nukvin e mayin duchrin.

כי בחי' ההסתכלות הוא למעלה מהמ"ן [מהמ"ן נוקבין] והמ"ד [והמ"ן דוכרין] עצמן שהם מבחי' תהו ותיקון והשבירה היה בעולם הנקודים ובירורי ניצוצים משבה"כ [משבירת הכלים] זהו ענין המ"ן [המ"ן נוקבין] ועי"ז נמשך מ"ד [מ"ן דוכרין] מעולם התיקון וזהו ענין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] ואתעדל"ע [ואתערותא דלעילא] שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא].

Pois o nível do olhar está acima dos próprios mayin nukvin e mayin duchrin, que pertencem aos níveis de Tohu e Tikun: a quebra ocorreu no Mundo de Nekudim, e o refinamento das centelhas provenientes da quebra dos recipientes é o mayin nukvin; por meio disso, mayin duchrin é atraído do Mundo de Tikun. Esse é o despertar de baixo e o despertar do alto que vem por meio do despertar de baixo.

אבל בחי' עקודים הוא למעלה מהשבירה והתיקון. ומשם הוא ענין האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] שלמעלה מאתעדל"ת [מאתערותא דלתתא] ועי"ן מה שכתוב ע"פ אכלוהו היום בענין מן וזהו ענין ההסתכלות כו' אשר משם שורש ענין ברכת המצות

Mas o nível de Akudim está acima da quebra e de Tikun. De lá provém o despertar do alto que está acima do despertar de baixo. Veja também o que está escrito sobre o versículo "Comam-no hoje", a respeito do maná. Esse é o conceito do olhar, etc., do qual se origina a bênção sobre as mitsvot.

(ועי' מ"ש במ"א בד"ה להבין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ כי טובים דודיך מ"ן ערבים עלי דברי סופרים יותר מ"ינה של תורה דקאי על ברכת המצות כו' ועמ"ש עוד מענין ערבים עלי ד"ס ע"פ ושאתם מים בששון)

(Veja também o que está escrito em outro lugar, no discurso que começa "Para compreender o dito de nossos Sábios, de abençoada memória", sobre o versículo "Pois o teu amor é melhor do que o vinho": "As palavras dos escribas são mais doces para mim do que o vinho da Torá", que se refere à bênção sobre as mitsvot, etc.; e veja ainda o que está escrito sobre "As palavras dos escribas são mais doces para mim", a propósito do versículo "E tirareis água com alegria".)

והנה זהו ענין בקשת משה אעברה נא ואראה את הארץ. כי משה הוא יסוד אבא וחכמה היא בחי' ראייה וז"ש [וזהו שכתוב] במשה וירא ראשית לו ועד רום המעלות בכל העולמות הוא כן

Ora, esse é o sentido do pedido de Moshe: "Deixa-me atravessar, por favor, e ver a terra." Pois Moshe é o Yessod de Abá, e Chochmé é o nível da visão. É isso que está escrito a respeito de Moshe: "E viu para si o primeiro"; e assim é até o mais elevado dos níveis, em todos os mundos.

והנה בחיי מלי היתה בבחינת אבי"א [אחור באחור] כ"ז [כל זה] משך דור המדבר (וע' בע"ח [בעץ חיים] של"א ושל"ז רפ"ו)

Ora, Malchut (soberania) permaneceu no estado de costas com costas durante todo o período da geração do deserto (veja Etz Chaim, Shaar 31, e Shaar 37, início do capítulo 16).

ומרבע"ה [ומשה רבינו עליו השלום] רצה שיהיה החזרת פב"פ [פנים בפנים] שזהו ענין בואם לארץ על ידו דוקא ע"י ואראה את הארץ שימשיך בה מבחי' ראייה והסתכלות הנ"ל שהוא בחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שלמעלה מאתעדל"ת [מאתערותא דלתתא]

E Moshe, nosso mestre, que a paz esteja sobre ele, desejava que houvesse o retorno face a face; e este é o sentido de eles entrarem na Terra precisamente por seu intermédio, por meio de “e que eu veja a terra”: que ele atraísse para ela do nível de visão e contemplação mencionado acima, que é o nível do despertar do alto, acima do despertar de baixo.

(וע' מענין בחי' ראייה בע"ח [בעץ חיים] שער אח"פ [אוזן חוטם פה] פרק א' ופרק ג' ועמ"ש ע"פ השמים כסאי כו' ואל זה אביט כו')

(E, sobre o nível de visão, veja Etz Chaim, Shaar Ozen-Chotem-Peh [ouvido, nariz e boca], capítulo 1 e capítulo 3; e veja o que está escrito sobre o versículo “Os céus são Meu trono”, etc., “mas a este olharei”, etc.)

ויובן קצת ענין בחי' ראייה מהו ברוחניות ממ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שט"ז פ"א שפעם א' נכנס ר' [רבי] אברהם הלוי אצל האריז"ל [הארי"י זכרוננו לברכה] ומצאו

E pode-se compreender um pouco o que é o nível de visão em termos espirituais a partir do que está escrito em Pri Etz Chaim, Shaar 16, capítulo 1: certa vez, Rabi Avraham HaLevi entrou na presença do Arizal, de abençoada memória, e o encontrou

שהיה ישן והקיץ ואמר ששמע בשיבה של מעלה סודות ורזין עילאין בפרש בלק ובלעם שאם הי' [היה] דורש שמונים שנה רצופים יומם ולילה לא יוכל להשלים.

dormindo. Ele despertou e disse que ouvira, na Academia Celestial, segredos e mistérios sublimes sobre a porção de Balak e Bilaam, de tal modo que, se ensinasse durante oitenta anos consecutivos, dia e noite, não conseguiria terminar.

ואיך הוא זה ששיגי בשני שעות מה שצריך זמן פי שנה ויותר לאומרם. הענין כי השגה וגילוי זה נקי בחי' ראייה שהוא למעלה מבחי' תבונה והשגה ממש

Ora, como é possível que ele apreendesse em duas horas aquilo que exigiria oitenta anos ou mais para ser dito? A explicação é que essa apreensão e revelação são chamadas de nível de visão, que está acima do nível de entendimento (tevuná) e da compreensão propriamente dita.

(וכמ"כ [וכמו כן] יש ב' בחי' אלו בהשגות עליונות למעלה בג"ע [בגן עדן] ג"כ מה שהוא נמשך בחי' השגה ממש ומה שהוא למעלה מההשגה ונקרא והי' עליהם יראה ויצא כברק חצו בבחי' ברק המבריק על השגתו.)

(Da mesma forma, também existem esses dois níveis nas apreensões superiores, acima, no Gan Eden: aquilo que se estende como compreensão propriamente dita e aquilo que está acima da compreensão, chamado "E Havayá será visto sobre eles, e Sua flecha sairá como relâmpago", à maneira de um relâmpago que lampeja sobre sua compreensão.)

וכמ"ש על פי' אז ישיר ישראל כו' עלי באר כו' וכן איתא בע"ח [בעץ חיים] שער אח"פ [אוזן חוטם פה] פ"ג [פרק ג'] דראיה היא בחי' מקיף כו' ועד"ז יובן ענין השגת האריז"ל [האריז' זכרוננו לברכה] הנ"ל שהיא בבחי' ראייה כו'.

Como está escrito sobre o versículo "Então Israel cantou", etc., "Brota, ó poço", etc. E assim também consta em Etz Chaim, Shaar Ozen-Chotem-Peh, capítulo 3, que a visão é o nível de um makif (luz abrangente), etc. Desse modo, compreender-se-á a apreensão do Arizal mencionada acima, que era pelo modo da visão, etc.

וזהו ענין וירא ראשית לו ובחי' זו רצה להמשיך בכנס"י [בכנסת ישראל] וזהו ענין ואראה את הארץ כו' ועיין מה שכתוב מענין זה בביאור ענין קי"ס [קריעת ים סוף] ושם נתבאר שזהו בחי' עדן והוא שיתגלה לע"ל [לעתיד לבוא] ע"י משיח וז"ש [וזהו שכתוב] בזהר ואתחנן)

E este é o sentido de "E ele viu o princípio para si"; esse é o nível que ele desejava atrair para a Congregação de Israel (Knesset Yisrael), e este é o sentido de "e que eu veja a terra", etc. Veja também o que está escrito sobre este assunto na explicação do Splitting of the Sea of Reeds; ali se explica que este é o nível de Eden, e que ele será revelado no Tempo Vindouro por meio de Mashia-ch. E é isto o que se diz no Zohar, Va'eschanan.)

(דר"ס ע"ב) סיומא מלכא משיחא הוא כו' ע"ש וז"ש [וזהו שכתוב] במשה ועתה ישראל שמע כו' כי לא פעל המשכת בחיי ראייה הנ"ל בכנס"י [בכנסת ישראל] אלא בחיי שמיעה. אכן לע"ל [לעתיד לבוא] יתגלה בחיי זו כנ"ל:

(260b): “A conclusão é o Rei Mashiach”, etc.; veja ali. E isto é o que está escrito a respeito de Moshe: “E agora, Israel, ouve”, etc., pois ele não realizou a atração do nível da visão mencionado acima para a Congregação de Israel, mas somente o nível da audição. Contudo, no Tempo Vindouro, este nível será revelado, como mencionado acima.

3 ב וזהו ואתחנן אל ה' שהוא ענין מתנת חנם. והמגיד נ"ע [נשמתו עדן] פ"י במ"ש (במדבר י"א ה') זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם.

2. E este é [o sentido de] “E supliquei (va'eschanan) a Havayá”: trata-se de uma dádiva gratuita (matnat chinam). E o Maguid, de abençoada memória, explicou o que está escrito (Números 11:5): “Lembramo-nos do peixe que comíamos no Egito de graça (chinam).”

דפרש"י [דפירש רש"י / דפירוש רש"י] חנם מן המצות דהיינו שנמשך השפע ממקום גבוה שלמעלה מאתעדל"ת [מאתערוטא דלתתא] אשר אין מגיע לשם העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] ממעשה המצות

Rashi explica: “De graça, sem mitsvot”; isto é, o fluxo foi atraído de um lugar elevado, acima do despertar de baixo, que não é alcançado pela elevação de mayin nukvin (águas femininas) decorrente da realização das mitsvot

(ע' [ע"י] בזהר פרשת בהר דק"ח ע"א ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים כו' ובשביעית יצא לחפשי חנם ע"ש).

(Veja o Zohar, Parashat Behar, 108a; e veja o que está escrito sobre o versículo “E estas são as leis”, etc.: “e, no sétimo ano, sairá livre, de graça (chinam)”; veja lá.)

והנה כתיב חנון ורחום הוי' וכתוב הוי' רחום וחנון והענין שיש בחיי מדת רחמים הנמשכת משם הוי' וא"ז נאמר הוי' רחום וחנון כו'

Ora, está escrito: “Gracioso e compassivo é Havayá”, e está escrito: “Havayá é compassivo e gracioso”. A explicação é que existe o nível do atributo da misericórdia que é atraído do Nome Havayá, e a respeito dele se diz: “Havayá é compassivo e gracioso”, etc.;

אך יש בחיי רחמים שלמעלה משם הויי שהם בחיי רחמים גדולים ועי"ז נאמר חנון ורחום הויי שהקדים בחיי חנון ורחום להיות הויי (וכמ"ש במ"א ע"פ אשירה להויי ע"ש)

mas existe um nível de misericórdia acima do Nome Havayá, que é o nível da grande misericórdia (rachamim gedolim); a respeito dele se diz: "Gracioso e compassivo é Havayá", colocando primeiro o nível de "gracioso e compassivo", para que Havayá venha a existir (como está escrito em outro lugar, sobre o versículo "Cantarei a Havayá"; veja lá).

והיינו פי' ואתחנן אל ה' ולא נאמר כדכתיב גבי שלמה אשר התחננתי לפני הויי מפני שבחיי החנון שנאמר בשלמה היא למטה משם הויי וכענין הויי רחום וחנון

E este é o sentido de "E supliquei a Havayá"; não está escrito, como a respeito de Shlomo: "que supliquei diante de Havayá", pois o nível da graça mencionado em relação a Shlomo está abaixo do Nome Havayá, como em "Havayá é compassivo e gracioso";

אבל ואתחנן אל ה' היינו שמשה המשיך מבחי' י"ג מדות הרחמים מקור האצילות אל בחי' הויי.

mas "E supliquei a Havayá" significa que Moshe atraiu do nível das Treze Atributos da Misericórdia, a fonte de Atsilut, para o nível de Havayá.

וזהו אל הויי בעת ההיא שהוא בחי' זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] שע"י כח המשכה זו נמשך ונעשה יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] וכנז"ל [וכנזכר לעיל]

E este é o sentido de "a Havayá, naquele tempo", que é o nível de Zeir Anpin e Nukvá: por meio da força desta atração, a união de Zeir Anpin e Nukvá é atraída e concretizada, como mencionado acima

(ועפ"ז [ועל פי זה] יובן ג"כ מ"ש בספ"ד [בספרא דצניעותא]) (תרומה קע"ז א') בהאי זמנא אדי' ה' אתה החלות כו'

(E segundo este princípio, também se entenderá o que é dito no Sifra deTzniusa) (Terumah 177a): "Neste tempo, 'Ado-nai Havayá, Tu começaste' etc.",

דקאי על התגלות י"ג מדות הרחמים שבחדש תשרי ע"ש דלכאורה אינו מובן איך מרומז כאן ענין התגלות ההוא ולפמש"כ [ולפי מה שכתוב] א"ש [אתי שפיר]

o que se refere à revelação dos Treze Atributos de Misericórdia no mês de Tishrei; veja lá. Pois, à primeira vista, não se entende como a questão daquela revelação está aludida aqui; mas, segundo o que foi escrito, isso se esclarece:

כי זהו ענין אתה החלות דר"ל [דרוזה לומר] שאתה הוא המחיל מעצמך כי הוא בחי אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שלמעלה מאתעדל"ת [מאתערותא דלתתא] והיינו ענין י"ג מדות הרחמים

pois este é o significado de “Tu começaste”: isto é, Tu és Aquele que começa por iniciativa própria, pois este é o nível do despertar do alto (isarusa dileila), que está acima do despertar de baixo; e esta é a questão dos Treze Atributos de Misericórdia.

וזהו ג"כ ענין ואתחנן כנ"ל וענין מ"ש ב' שמות אלו אד' ה' אתה החלות יוכן עפמ"ש [על פי מה שכתוב] במ"א ע"פ כי כארץ תוציא צמחה כו'

E esta é também a questão de “E eu supliquei”, como mencionado acima. E por que estes dois Nomes são ditos, “Ado-nai Havayá, Tu começaste”, será entendido conforme o que está escrito em outro lugar sobre o versículo “Pois, assim como a terra faz brotar seu crescimento” etc.,

כן אד' ה' יצמיח צדקה ותהלה שב' שמות אלו שם אד' הוא המאיר בר"ה [בראש השנה] ושם הוי' בניקוד אלקים הוא המאיר ביוה"כ [ביום הכפורים] והם המצמיחים וממשיכים אור וגילוי י"ג מדות הרחמים כו' ע"ש ועוי"ל [ועוד יש לומר] כי

“assim Ado-nai Havayá fará brotar a justiça e o louvor”: desses dois Nomes, o Nome Ado-nai é aquele que brilha em Rosh HaShaná, e o Nome Havayá com as vogais de Elokim é aquele que brilha em Yom Kipur; e são eles que fazem brotar e atraem a luz e a revelação dos Treze Atributos de Misericórdia etc.; veja lá. E também se pode dizer que,

הנה באברהם אצל ברית בין הבתרים כשנאמר לו לתת לך את הארץ הזאת הזכיר גם כן ב' שמות אלו אד' הוי' במה אדע

eis que, no caso de Avraham, na Aliança entre as Partes, quando lhe foi dito “para dar a ti esta terra”, ele também mencionou estes dois Nomes: “Ado-nai Havayá, como saberei

כי אירשנה והיינו כי ב' שמות אלו הן הן שרשת הארץ החיים שנק' ארצות החיים ב' ארצות. מל' ובינה.

que a herdarei?” Isso porque estes dois Nomes são, eles próprios, a raiz da “terra dos vivos”, que é chamada “as terras dos vivos”: duas terras, Malchut (soberania) e Biná (entendimento).

כדפ"י בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך ארץ וכמ"ש ע"פ וללבן שתי בנות והן הן ב' שמות הנ"ל כנודע וע' מענין בארצות החיים בזהר ס"פ תרומה (דקע"ח סע"ב [סוף עמוד ב])

Conforme explicado no Pardes, Erchei HaKinuyim, verbete “Eretz” (terra); e conforme está escrito sobre o versículo “E Lavan tinha duas filhas”; e elas são os dois Nomes mencionados acima, como é sabido. Veja também sobre a questão de “nas terras dos viventes” no Zohar, no fim de Parshas Terumah (fim de 178b).

ולכן משה שביקש ליכנס לארץ לכן הזכיר ג"כ ב' שמות אלו דייקא ועיין עוד מענין אתה החילות בפ' שמות (י"ג א') פ' שלח (קע"ד א')

E assim, Moshe, que pediu para entrar na Terra, mencionou especificamente também esses dois Nomes. Veja ainda sobre o assunto de “Tu começaste” em Parashat Shemot (13a), Parashat Shelach (174a),

ומענין ואתחנן בפ' פינחס (רכ"ו א' ודר"ס ע"ב) וענין אעברה נא יש לפרש ג"כ על המשכות י"ג מדות הרחמים וע"ד שפ"י פ' לך (דע"ט ע"ב)

e sobre o assunto de “E roguei” em Parashat Pinchas (226a, e 260b). “Deixa-me, por favor, atravessar” também pode ser explicado como referindo-se à atração dos Treze Atributos de Misericórdia, seguindo a explicação de Parashat Lech Lecha (79b)

מ"ש ויעבר אברם בארץ כתיב הכא ויעבר וכתוב התם ויעבר ה' על פניו ויקרא כו'

sobre o que está escrito: “E Avram atravessou a terra”: aqui está escrito “atravessou”, e lá está escrito: “E Havayá passou diante dele e proclamou”, etc.;

ע"ש בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] וכך הפ"י כאן בענין אעברה נא להמשיך מבחי' ויעבור כו' אל הארץ והיינו ע"י ואראה כו' וכנ"ל.

veja ali o comentário do Ramaz. E este é também o sentido aqui, no assunto de “Deixa-me, por favor, atravessar”: atrair para a Terra do nível de “E Ele passou”, etc.; e isso se dá por meio de “e deixa-me ver”, etc., como mencionado acima.

4 והנה בזה יובן מה שברוב משנה תורה נאמר הוי' אלקיך ובפסוק שמע ישראל נאמר הוי' אלקינו.

Ora, com isso se compreenderá por que, na maior parte do Mishneh Torá [Deuteronômio], está escrito “Havayá, teu D'us”, enquanto no versículo “Ouve, Israel” está escrito “Havayá, nosso D'us”.

והענין דהוי' אלקיך היינו הלכשות אור א"ס במוחין דזו"נ [דזעיר אנפין ונוקבא] שמשם מקבלים כל נשמות ישראל ובאי הארץ.

A explicação é que “Havayá, teu D'us” significa a investidura da Luz Infinita (Or Ein Sof) no intelecto (mochin) de Zeir Anpin e Nukvá, de onde recebem todas as almas de Israel e aqueles que entraram na Terra.

אבל מרבע"ה [משה רבינו עליו השלום] שזכה לבינה נקרא איש אלקים שהיה למעלה מבחי' מלי' דאצי' שהיא בחי' דבור והיה כבד פה שלא יכול להשפיל א"ע [את עצמו] בבחי' דבור רק שכינה מדברת מתוך גרונו של משה

Mas Moshê, nosso mestre — que a paz esteja sobre ele —, que alcançou Biná (entendimento), é chamado “homem de D'us (ish Elokim)”, pois estava acima do nível de Malchut de Atsilut, que é o nível da fala; e era “pesado de boca”, pois não podia rebaixar-se ao nível da fala; em vez disso, a Shechiná (Presença Divina) falava de dentro da garganta de Moshê.

ולכן אמר על מוחין דזו"נ [דזעיר אנפין ונוקבא] הוי' אלקיך דייקא כי משה עצמו זכה לבינה שמקבל מאו"א [מאבא ואימא] ששם גילוי אור א"ס יור כו' (וע' בע"ח [בעץ חיים] שער רחל ולאה ספ"ו ועיין בסה"מ [בספר הדרת מלך] סי' קנ"ו דפ"ו ע"ב)

Por isso, ao falar do intelecto de Zeir Anpin e Nukvá, disse especificamente “Havayá, teu D'us”, pois o próprio Moshê alcançou Biná e, assim, recebia de Abá e Imá (Chochmá e Biná), onde a Luz Infinita se revela mais, etc. (E veja Etz Chaim, Shaar Rachel and Leah, fim do capítulo 6; e veja Sefer Hadrás Melech, seção 156, fôlio 86b.)

ואמנם בפסוק ראשון דק"ש [דקריאת שמע] שמע ישראל שהוא יחוד או"א [אבא ואימא] אמר הוי' אלקינו כו' וזהו שבמשה נאמר וירא ראשית לו הוא בחי' ח"ע [חכמה עילאה]

Entretanto, no primeiro versículo do Shemá, “Ouve, Israel”, que é a união de Abá e Imá, disse “Havayá, nosso D'us”, etc. E é por isso que se diz sobre Moshê: “E viu para si o princípio”: esse é o nível da Chochmá superior (Chochmá Ilaá).

ולכן משה רצה וראאה את הארץ בחי' ארץ חפץ היא כנס"י [כנסת ישראל] שימשיך בה מבחי' זו דייקא.

Por isso Moshê desejou: “e deixa-me ver a Terra”, o nível de “uma terra desejável”, que é a Congregação de Israel, para que atraísse para ela especificamente desse nível.

אך לא פעל זאת שיעבור בארץ שאז היה משפיע בה בבחי' א"פ [אור פנימי] כ"א ראה אותה מרחוק שעיי' הראי' [הראיה] מרחוק נמשך לה בחי' אור מקיף

Mas não conseguiu realizar isso — atravessar a Terra —, pois então teria lhe concedido por meio de uma luz interior (Or Pnimi); em vez disso, viu-a de longe, e por meio dessa visão à distância foi atraído para ela o nível da luz circundante (Or Makif),

ולא בחי' א"פ [אור פנימי] ממש והוא ענין ברכת המצות שהוא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] בבחי' מקיף עובר לעשייתו ע"ד עובר לסוחר כו'

e não uma luz interior propriamente dita. Esse é o sentido da bênção sobre as mitsvot, que é um despertar do alto (itaruta dile'eila) na modalidade de um makif: “over la'assiyatan” (“antes de sua realização”), como em “over lasocher” (“corrente com o mercador”), etc.

מה שאין כן להיות הגילוי אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] בבחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] ממש אינו אלא עיי' אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] תחלה והוא הנמשך עיי' קיום המצו ועמ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי כו'

Ao passo que, para que a revelação do despertar do alto se dê de maneira verdadeiramente interior, isso só ocorre por meio de um despertar de baixo (isarusa dilesata) primeiro; e é isso que é atraído pelo cumprimento das mitsvot. E veja o que está escrito na explicação sobre o versículo “Estas são as jornadas”, etc.

(ועי' מ"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה. והנה הגם שתורה צוה לנו משה מורשה והרי התורה היא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שלמעלה מאתעדל"ת [אתערותא דלתתא] וא"כ איך לא נתקיימה בקשה זו עכשיו וגם הרי כבר ניתנה התורה קודם שביקש משה ואתחנן כו')

(E veja o que está escrito na explicação sobre o versículo “Saí e vede”. Ora, embora “Moshe nos ordenou a Torá, herança”, e a Torá seja um despertar do alto, acima do despertar de baixo, como, então, esse pedido não foi atendido agora? Além disso, a Torá já havia sido dada antes de Moshe pedir: “E roguei”, etc.

אלא הענין שהרי ארז"ל [אמר רבותינו זכרונם לברכה] כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו. כי גם המשכה זו שעיי' התורה צ"ל עיי' שיתפלל תחלה מקרב איש ולב עמוק וכמ"ש במ"א שזהו ענין קומי לך רעיתי כו'

Mas a explicação é a seguinte: nossos Sábios, de abençoada memória, disseram: “Quem diz: ‘Não tenho nada além da Torá’, nem mesmo Torá tem.” Pois também essa atração, que se dá por meio da Torá, precisa vir depois de se rezar primeiro “do íntimo do homem e de um coração profundo”, como está escrito em outro lugar: este é o sentido de “Levanta-te, vai, minha amada”, etc.:

קומי לך זהו ענין התפלה ועייז אח"כ תהיה רעיתי בחי לכו לחמו שהוא עסק התורה כמשנ"ת [כמו שנתבאר] ע"פ יונתי בחגוי הסלע כו' והגם שהתורה היא באמת המשכה ממקום שלמעלה מאתעדל"ת [מאתערותא דלתתא] אך שהוא כמ"ש ע"פ פתחי לי אחותי רעיתי.

“Levanta-te, vai” é o sentido da oração; por meio dela, depois haverá “minha amada” (ra'yasi), o nível de “Vinde, comei do meu pão”, que é o estudo da Torá, conforme explicado sobre o versículo “Minha pomba, nas fendas da rocha”, etc. E embora a Torá seja, na verdade, uma atração proveniente de um lugar acima do despertar de baixo, ainda assim, é como está escrito sobre o versículo “Abre para Mim, minha irmã, minha amada”.

שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] פתחי לי כחודה של מחט ואני אפתח לך כפתחו של אולם שעם היו פתחו של אולם לא היה לו דלתות והוא פתוח תמיד שהוא רומז להמשכת אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שאינו תלוי במעשה התחתונים

Pois nossos Sábios, de abençoada memória, disseram: “Abre para Mim como o olho de uma agulha, e Eu abrirei para ti como a entrada do Salão (Ulam).” Ora, embora a entrada do Salão não tivesse portas e estivesse sempre aberta — o que alude à atração de um despertar do alto que não depende das ações dos seres inferiores —,

אך מ"מ אינה שורה ומתגלה אלא כשיש שלימות למטה שהרי א"א להגיע לפתחו של אולם עד שיפתח תחלה הפתחים שיש להן דלתות שהיו קודם האולם שזהו ענין אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] פתחי לי כו'.

Ainda assim, essa luz só repousa e se revela quando há completude embaixo; pois é impossível chegar à entrada do Salão antes de se abrirem primeiro as entradas que têm portas, situadas antes do Salão. Este é o sentido do despertar do alto: “Abre para Mim”, etc.

וכך להיות מגיע להמשכת אור זה שע"י התורה שהיא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מבחי עליונה מאד הוא ע"י פתחי לי תחלה וה"ע [וזהו ענין] התפלה כו' ועם היות שגם ע"י התורה לבד גם בלי הקדם התפלה נמשך ג"כ המשכה עליונה מבחי אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לבד

Da mesma forma, para alcançar a atração dessa luz que vem por meio da Torá, que é um despertar do alto proveniente de um nível extremamente elevado, é preciso primeiro “Abre para Mim”; e esse é o sentido da oração, etc. E embora, somente por meio da Torá, mesmo sem que a oração a preceda, também seja atraída uma atração elevada, do nível do despertar do alto por si só,

אך עכ"ז [עם כל זה] הרי נודע שיש מעלות ומדרגות אין קץ בהמשכה זו ולכן לא דמי התורה שקודם התפלה לעסק התורה שאחר התפלה כמ"ש במ"א שזהו מאמר אבא בנימין על תפילתי שתהא סמוכה למטתי כו' ועמ"ש סד"ה אדם כי יקריב מכם.

Ainda assim, sabe-se que há infinitos níveis e graus nessa atração. Portanto, a Torá que precede a oração não se compara ao estudo da Torá que vem depois da oração, como está escrito em outro lugar: esse é o sentido da declaração de Abba Binyamin: “que minha oração esteja próxima da minha cama”, etc. E veja o que está escrito ao final do discurso que começa com “Quando alguém dentre vós trazer uma oferta”.

אך עיקר בקשת משה היה להמשיך בחי' ראייה בעסק התורה על דרך מה שאמר דעה"ע גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך:)

Mas a essência do pedido de Moshe era atrair o nível da visão para o estudo da Torá, à maneira do que disse o rei David, que a paz esteja sobre ele: “Abre meus olhos, para que eu contemple maravilhas da Tua Torá.”)

LikuteiTorah.com
A PARASHÁ CHASSÍDICA

Sobre esta edição

Esta edição contém o texto hebraico e a tradução em português.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nossa tradução em português, feita a partir da nossa tradução inglesa do hebraico, sem as notas da Kehot: CC BY 4.0.

Esta edição como um todo: CC BY-NC 4.0. Pode ser copiada, impressa e compartilhada livremente, citando a Kehot Publication Society e likuteitorah.com; não pode ser vendida. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

A tradução para o português foi feita a partir da edição em inglês de likuteitorah.com com ajuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), com o hebraico ao lado para conferência; ainda não foi revisada por um editor humano. Confira com o hebraico tudo o que for importante.

O Rebe pediu que os maamarim da parashá da semana, a “Parashá chassídica”, sejam estudados durante essa semana, distribuídos pelos seus sete dias (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por que estudá-la, e as brachot do Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Um projeto gratuito e sem fins comerciais; nada aqui é vendido. Sem afiliação com a Kehot, o Sefaria ou a Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/pt/likutei-torah/vaeschanan/3/

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak